

Bedein Center

for Near East Policy Research

אנטישמיות בחינוך של אונר

מאת

ד"ר ארגון גרויס

(ספטמבר 2020)

מבוא

סוכנות הסעד והתעסוקה לפליטי מלחמת 1948 (אונר"א) מספקת שירותי חינוך לתלמידי בתי"ס הרשומים כפליטים בסוריה, לבנון, ירדן, הגדה המערבית (כולל מזרח ירושלים) ורצועת עזה. בשני האזורים האחרונים היא אחראית על חינוכם של כרבע מכלל התלמידים הפלסטינים, עם למעלה מ-320,000 תלמידים בכ-370 בתי"ס. מתוך מדיניות של בחירה, אונר"א משתמשת בבתי"ס שלה בספרי לימוד של הממשלות באזורי פעולתה השונים. דבר זה מעורר בעיה אתית רצינית, מאחר שספרים אלה מכילים ביטויים קשים אנטי-ישראליים, אנטי-ציוניים ואפילו אנטישמיים הסותרים בבירור את אופיה המוגדר של אונר"א כגוף נייטרלי שוחר שלום בהיותה ארגון של האו"ם.

אנטישמיות בעולם הערבי הינה חלק בלתי נפרד מהסכסוך הנוכחי, אף כי ניתן לעקוב אחר שורשיה בתקופות מוקדמות יותר. בתור שכזו, היא קיימת ברוב תכניות הלימודים במדינות ערב. זהו גם המצב בתכנית הלימודים הפלסטינית, אם כי בהיקף קטן יותר בהשוואה לאלה של סוריה, סעודיה ואפילו מצרים. הדבר נובע, כנראה, מהעובדה שמבצע הוצאתם של ספרי הלימוד הפלסטיניים לאור מומן בחלקו ע"י מדינות תורמות מערביות. הנחה זו מתבססת על מקרה שארע ב-2004 כאשר הרשות הפלסטינית (רש"פ) הוציאה ספר לימוד היסטוריה לכתה י' שבו תוארו הפרוטוקולים של זקני ציון כהחלטות הסודיות של הקונגרס הציוני הראשון שנערך בבאזל, שווייץ, ב-1897. בעקבות דו"ח שנכתב ע"י מחבר נייר זה ב-2005, התבקשתי ע"י השגרירות הבלגית בתל אביב לשלוח אליהם תצלום של הדף הרלבנטי בערבית בלוויית תרגום לאנגלית, ומספר חודשים אח"כ הוציאה הרש"פ גירסה חדשה של ספר הלימוד ללא התיאור האמור.

מאחר שאונר"א משתמשת בספרי הלימוד של הרש"פ ללא השמטות או תיקונים, היא הופכת למעשה לשותף מלא של האינדוקטרינציה האנטי-ישראלית, ולעיתים - האנטישמית, של הרש"פ. ביטויים אנטישמיים בספרי הלימוד האלה היו קיימים במשך פעילותה בת שבעת העשורים של אונר"א, בעיקר בהקשר של הסכסוך, אבל גם בהקשר הדתי. להלן מספר ביטויים שנלקחו מספרי לימוד הנמצאים בשימוש שוטף בבתי"ס של אונר"א ונושאים אופי אנטישמי:

ההקשר הדתי

הנושא העיקרי בהקשר זה הוא היריבות הפוליטית בין יהודי חצי האי ערב לנביא האסלאם במאה ה-7 לספירה אשר הפכה אותם אוטומטית לחלק ממחנה הרשע מבחינה דתית, עם השלכות על היהודים של היום:

"...אבל היהודים [בעיר מדינה] לא כיבדו את הברית [שכרתו עם מוחמד] ופנו אל כל סוגי הבוגדנות, המעל והאיבה, דבר שחייב את המוסלמים להילחם בהם."
(חינוך אסלאמי, כיתה ז', חלק א' (2020) עמ' 52)

המרכז לחקר מדיניות המזרח התיכון

בית אגרון, רח' הלל 37 ירושלים 94581 ת.ד. 71098 □ 02-6236368
ctrforneareastpolicyresearch@gmail.com □ www.IsraelBehindTheNews.com

Bedein Center

for Near East Policy Research

"נושא לדיון: הניסיונות החוזרים ונשנים של היהודים להשמיד את מדינת ישראל באמצעות חטיפות, רציחות, ופליטים.
כשליח האל".
(מטלה, חינוך אסלאמי, כתה ה', חלק ב' (2019) עמ' 66)

"הבה נצפה בסרטון וידאו מתוך הדיסק הרצ"ב על ניסיונם של היהודים להרוג את שליח אלוהים
[מוחמד]".

هيا بنا نشاهد مقطع فيديو من القرص المرفق، لمحاولة قتل اليهود رسول
الله ﷺ.

(חינוך אסלאמי, כתה ה', חלק ב' (2019) עמ' 65)

"הקנוניות וקשירות הקשר של היהודים היו הסיבה הישירה למסע המלחמה נגד [המבצר היהודי] ח'יבר".
(חינוך אסלאמי, כתה ט', חלק א' (2020) עמ' 62)

ישוע הנוצרי נחשב גם הוא לנביא באסלאם. הקטע שלהלן הוא הלקח הראשון מתוך סידרת לקחים שיש
להפיק מהסיפור הקוראני עליו, וכך מוצגים היהודים כאויבי נביאים אחרים מלבד מוחמד:

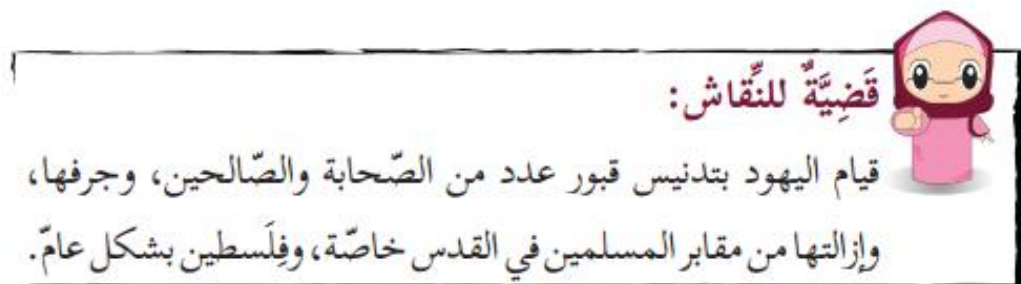
1. חשיפת האופי של בני ישראל ואיבתם לנביאים.
(חינוך אסלאמי, כתה ט', חלק ב' (2019) עמ' 21)

ההקשר של הסכסוך

א. התייחסות ישירה ליהודים

"נושא לדיון: אדון בתפקידה של האשה הפלסטינית בהקרבה ובעמידה האיתנה בתוך העימות עם הכובש
היהודי-ציוני".
(מטלה, חינוך אסלאמי, כתה ה', חלק ב' (2019) עמ' 77)

"נושא לדיון: פעילותם של היהודים [היום] לחלל את קבריהם של כמה מחברי הנביא והצדיקים, לגרפם
ולסלקם מבתי הקברות המוסלמיים בירושלים בפרט ובפלסטין באופן כללי".

(מטלה, חינוך אסלאמי, כתה ה', חלק ב' (2019) עמ' 71)

ב. התייחסות בלתי ישירה ליהודים

בדוגמה שלהלן היהודים אינם נזכרים בשם, אבל ההקשר מצביע במדויק על זהותם, ובייחוד המונח
"כפירה":

"היכן הפרשים [אשר ידהרו] לכיוון [מסגד] אלאקצא לשחררו מאגרוף הכפירה, מעוזרי השטן?"

Bedein Center

for Near East Policy Research

أَيْنَ الْفَوَارِسُ لِلْأَقْصَى تُحَرَّرُهُ مِنْ قَبْضَةِ الْكُفْرِ مِنْ أَعْوَانِ شَيْطَانٍ؟

(השפה הערבית, כתה ז', חלק א' (2020) עמ' 67)

ג. התייחסות לציונים

למרות המאמצים מצד לא-יהודים העויינים לישראל, וגם מצד כמה יהודים כאלה, לעשות הבחנה בין אנטי-ציונות ואנטישמיות, בפועל שני אלה משתלבים זה בזה בעיניהם של יהודים ולא-יהודים כאחד. לכן הובאו כאן כמה מהביטויים האנטי-ציוניים החמורים אשר מופיעים בספרי הלימוד שבשימוש אונר"א:

"הציונים ביססו את ישותם [כלומר - את ישראל] על טרור, השמדה [איבאדה] וקולוניאליזם [איסמיעמאר]. הבה נציג זאת ביתר פירוט."
(מטלה, השפה הערבית - המסלול האקדמי, כתה י', חלק ב' (2019) עמ' 28)

"...הבה נסיק מסקנות בנוגע לשריפת מסגד אלאקצא ע"י הציונים ב-21 אוגוסט 1969."

نشاط (ه): نتأمل الصورة، ونستنتج، ثم نجيب:

* نصف ما نشاهده في الصورة.

* نستنتج إحراق الصهابة المسجد الأقصى بتاريخ ٢١/ آب / ١٩٦٩م.

(לימודי חברה, כתה ז', חלק ב' (2019) עמ' 49. המצית היה תייר אוסטרלי נוצרי שאובחן אח"כ כחולה נפש ואושפז בארצו.)

"הציונים ביצעו מעל 60 מעשי טבח נגד הפלסטינים..."
(גיאוגרפיה והיסטוריה מודרנית ובת-זמננו של פלסטין, כתה י', חלק ב' (2019) עמ' 9)

ד. ביטויים המעודדים מעשי אלימות נגד פרטים יהודים-ישראלים

ביטויים אלה הינם בפירוש אנטי-יהודים, מאחר שישראלים לא-יהודים נחשבים כפלסטינים ואינם מהווים מטרה במתכוון.

הדוגמה שלהלן היא בית מתוך שיר המתאר את מה שיש לעשות באוכלוסיה היהודית של ישראל שתשרוד לאחר תבוסתה:

Bedein Center

for Near East Policy Research

"הבה נשיר ונלמד בע"פ: אדמת האצילים [ארד אל-כורמאא]
[תמונת העיר העתיקה בירושלים עם כיפת הסלע]
נשבעתי! אקריב את דמי
כדי להרוות את אדמת האצילים
ואסלק את הגזלן [ע'אצב] מארצי
ואשמיד [אוביד] את שרידי הזרים [פלול אל-ע'ורבאא]
הוי אדמת [מסגד] אלאקצא והמתחם המקודש [חרם]
הוי ערש הגאווה והאצילות
סבלנות, סבלנות, שהרי הניצחון הוא לנו
והשחר יפציע מתוך החשיכה"

نَغْنِي وَنَحْفَظُ: أَرْضُ الْكُرْمَاءِ

قَسَمًا سَأُضْحِي بِدِمَائِي لِأَزْوِي أَرْضِ الْكُرْمَاءِ
وَأُزِيلَ الْغَاصِبَ مِنْ بَلَدِي وَأُيَيْدَ قُلُولَ الْغُرَبَاءِ
يَا بَلَدَ الْأَقْصَى وَالْحَرَمِ يَا مَهْدَ النَّخْوَةِ وَالْكَرَمِ
صَبْرًا صَبْرًا فَالْنَصْرُ لَنَا وَالْفَجْرُ يُطِلُّ مِنَ الظُّلَمِ

(שפתנו היפה, כתה ג', חלק ב' (2019) עמ' 66. ההדגשה הוספה)

הקטע הבא מוקדש לטרוריסטית שהנהיגה את ההתקפה על אוטובוס אזרחי ישראלי ב-1978 שבה נרצחו מעל 30 גברים, נשים וילדים:

"דלאל אלמוגרבי

[מאת] המחברים [של ספר הלימוד]

מול הטקסט:

ההיסטוריה הפלסטינית שלנו מלאה בשמות רבים של מרטררים שמסרו את נפשם כקרבן למען המולדת.

ביניהם המרטירית דלאל אלמוגרבי שציירה במאבקה תמונה של קריאת תגר וגבורה שהפכו את זכרה

לנצחי בליבותינו ומוחותינו. הטקסט שלפנינו נותן לנו מבט על דרך מאבקה."

(השפה הערבית, כתה ה', חלק ב' (2019) עמ' 51)

סיכום

הדוגמאות שהובאו בנייר זה מדברות בעד עצמן, וישנן דוגמאות נוספות. התורמים לאונר"א צריכים לענות על השאלה מדוע אונר"א מלמדת חומר כזה ומה יש בדעתן לעשות בו לאחר שהובא לידיעתן אופיו הארסי. אלה, ובטיויים דומים של אנטישמיות ארסית נלמדים בבתי"ס של אונר"א זמן רב מדי!